

Förord

Det här är mina skrivelser om det amerikanska vårdssystemet från tidigt 2008 fram till för bara några dagar sedan (22 mars 2010), det mesta publicerat på www.karlhenrikpettersson.se. Det är blandning av stort och smått, av genomtänkt analys och triviala iakttagelser, bland annat från en USA-resa hösten 2009, mitt uppe i Barack Obamas försök att reformera vårdssystemet.

Anledningen till att jag kommit att intressera mig för det amerikanska sjukvårdssystemet är att jag under de senaste åren ägnat mycket tid åt den *svenska* sjukvårdens organisation. (Det resulterade bland annat i boken *Så skulle det kunna bli* utgiven av FSF (2008) inom ramen för ett forskningsprojekt om entreprenörskap i offentlig sektor.) Bakgrunden till USA-intresset var nyfikenhet. Jag trodde att det fanns något att lära av det marknadsorienterade amerikanska vårdssystemet. Och det gjorde det naturligtvis. Men det fanns också mycket att vara frågande inför. Att vården kostar mycket mer än i andra OECD-länder. Att de höga kostnaderna inte verkar ge resultat i fler läkarbesök eller bättre hälsotal. Att sjukförsäkringsbolagen får bete sig som vilket sakförsäkringsbolag som helst. Och givetvis att nästan 50 miljoner amerikaner saknar sjukförsäkring. Att inte skydda alla sina medborgare mot sjukdom har USA varit ensam om bland västländerna.

Vad jag har lärt? Ja, att "något sådant vill vi inte ha". Men också att bättre förstå skillnaden mellan europeiska värderingar och amerikanska. Det är exempelvis helt klart att synen på rättvisa är en annan i USA än i Europa. Liksom synen på vad som bör lämnas till marknaden och vad som bör tas om hand gemensamt. Det som förvånat mig mest är att amerikanens frihetsvärderingar tar kommandot över förnuftet (om det senare definieras som den ekonomiskt mest rationella lösningen). Ett tydligt exempel är sjukvårdens finansiering. Merparten av amerikanerna föredrar att låta privata försäkringsbolag sköta finansieringen trots att all empiri visar att en offentlig lösning, ett "single payer system" som i till exempel Kanada, skulle vara mer effektiv. Barack Obamas sjukvårdsreform ändrar inte på det.

Groveda den 1 april 2010

Karl-Henrik Pettersson